

ABD'ye göç eden 'beyinler' 'bilim şehri' ile dönecek

DÜNYADA buluşların yüzde sekseninin yapıldığı Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bilim politikalarına yön verecek konuma gelen Türk bilim insanları Türkiye'ye dönmeye hazırlanıyor. Bilgi birikimlerini Türk özel sektörü ve üniversitelerinin hizmetine sunmak isteyen ABD'de yaşayan Türk bilim insanları, Türkiye'de bir 'bilim şehri' kurulması için düğmeye bastı. Kamu, üniversite ve özel sektör işbirliğine dayanacak bilim şehirleri Silikon Vadisi modeliyle bilim insanlarına gereken araştırma ve geliştirme ortamını sunacak. ABD'de 15 bin Türk bilim insanı bulunuyor. Başta İstanbul ve Ankara'da kurulması planlanan bilim şehirlerinin temeli, Ulusal Inovasyon Girişimi'yle işbirliğine giden Türk Amerikan Bilim Adamları ve Akademisyenler Derneği'nin (TASSA), eylül ayında İstanbul'da düzenleyeceği arama konferansıyla atılacak.

TERSİNE BEYİN GÖÇÜ: Bu yıl üçüncüsü düzenlenen TASSA yıllık konferansı için Boston'da bir araya gelen Türk bilim insanları özel sektör, üniversite ve kamu arasında köprü kurmanın yollarını tartıştı. Konuyla ilgili soruları yanıtlayan TASSA Başkanı Banu Onaral, İstanbul ve Ankara'da kurulması planlanan bilim şehirlerinin ters beyin göçünün yanı sıra tüm dünyadan bilim insanlarını ve uluslararası sermayeyi Türkiye'ye çekebileceğini söyledi. Tayvan, Hindistan, Şanghay, İrlanda ve Güney Kore'de benzer şehirlerin kurulduğunu anlatan Onaral, Portekiz ve İspanya'da da bilim şehirlerinin kurulma aşamasına olduğunu işaret etti.

ELİMİZDE FIRSAT VAR: Bilim alanında Amerika ve Avrupa'nın eski görkemini kaybettiğine de dikkat çeken Onaral, "Bu ülkelerin yasaları bilim çalışmaları için esnek değil. Bu nedenle çoğu araştırmanın uzantıları Asya'da yaptırılıyor. Türkiye'nin elinde büyük bir fırsat penceresi var" dedi. Bilim şehirleri projesinde ilk sonuçların beş on yıl içinde alınabileceğine de değinen Banu Onaral, "Bunun önündeki tek engel, kanunlar ve mevzuat olabilir. Bu çözüldüğü takdirde dünyaya dağılmış büyük bilim ağı, genç nüfus, özel sektör, kamu hareketine geçecek. Hepsi hazır ama henüz bir araya gelmiş değil" diye konuştu.

TÜRKİYE'DE MUHATAPLARI YOK: Türkiye'de bilim projelerinin ticarileşmesi ve dünyaya duyurulması için en önemli eksiklik özel sektörün ilgisi olarak görülüyor. TASSA'nın toplantısına katılan ve bilim ve teknoloji geliştirmede özel sektörün rolünü değerlendiren Borusan Holding CEO'su Ağah Uğur da, Türkiye'de özel sektör ve üniversite arasındaki ilişkiyi her iki tarafın da memnun olmadığı tespitinde bulunarak, şu değerlendirmeyi yaptı: "İki taraf birbirine farklı bakıyor. Üniversiteler iş dünyasını basit, günü kurtaran kurumlar olarak görüyor. İş dünyası da üniversitelerin çok teorik olduğunu düşünüyor. Oysa bunların ikisi de doğru değil. İki tarafı bir araya getirecek platformlar yaratılması gerekiyor. TASSA, iki alan arasında işbirliğini sağlayacak önemli bir oluşum. Ama TASSA'nın Türkiye'de karşılığı ve muadili yok. Önemli olan TOSIAD, TOBB ya da ISO gibi bir organizasyonun TASSA'nın karşılığı olabileceğini platform kurması."

Banu Onaral

ABD'de bulunan 15 bin Türk bilim insanı, 'bilim şehri' projesiyle Türkiye'ye dönerek, birikimlerini özel sektöre aktarma planları yapıyor. Türk Amerikan Bilim

Adamları ve Akademisyenler Derneği (TASSA) Başkanı Banu Onaral, İstanbul ve Ankara'da kurulması planlanan bilim şehirlerinin ters beyin göçünün yanı sıra tüm dünyadan bilim insanlarını ve uluslararası sermayeyi Türkiye'ye çekebileceğini söyledi.

Bilim parti programlarına girmeli

■ OBEZİTEYE yol açan geni keşfeden ve bu buluşuyla dünyada tanınan Prof. Dr. Gökhan Hotamışigil, ABD'de yaptığı çalışmalarla adından söz ettiriyor. Yirmi yıldır Amerika'da yaşayan Hotamışigil, Harvard Üniversitesi Genetik ve Kompleks Hastalıklar Bölümü Başkanı olarak görev yapıyor. Türkiye'ye uygun bir proje olursa geri dönebileceğini söyleyen Hotamışigil, Türkiye'de inovasyon kültürü olmadığını vurguladı. Hotamışigil, sözlerini şöyle sürdürdü: "Türkiye'de bilime dayalı bir endüstri olmadığı gibi üretimi de yok. Türkiye gelişen dünyada yerini seçmeli. Bilim siyasete, parti programlarına da girmeli. Türkiye'nin bilim alanında liderlere ihtiyacı var."

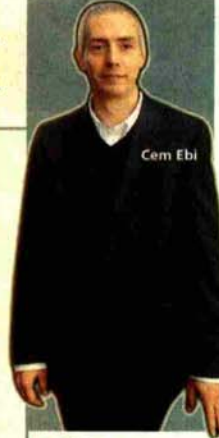
Gökhan Hotamışigil

Kurduğu şirketi Lucent'a sattı

■ AMERİKALI teknoloji geliştirme şirketi Lucent Technologies'in eski direktörü olan Kenan Şahin, ABD'de bilim alanında önemli başarıları imza atan Türk girişimcilerden biri. Kurduğu şirketi Lucent'a satan Şahin, daha sonra şirketlere enerji ve bilişim alanında yenilikçi ürünler satan TIAX şirketini kurdu. 50 laboratuvar ve 200 mühendisle çalışan Şahin, "Türkiye'den kapımı çalan çok oluyor. Ama ben gelmeyi düşünmüyorum.

ABD'den sonra hedefim Almanya ve Japonya" dedi. Şahin, inovasyon kadar, uygulama konusundaki çok önemli olduğuna dikkat çekerek, şunları söyledi: "Türkiye, şu anda Avrupa ve Amerika'da tanımlanmış alanlarda patent süresi dolmuş projeleri alıp uygulamaya sokabilir. Eğer Türkiye'de olsaydım inovasyonları uygulamaya geçiren doktora öğrencilerini işe alırdım. Bunu da sadece pozitif bilim için değil sosyal bilimlerde de yapardım. Türkiye'de insan kaynağı sorunu yok, sermaye ve uygulamada sorunlar var."

ABD'de kanser araştırması yapıyor

Cem Elibi

■ ABD'de çalışan başarılı bilim adamlarından biri de Cem Elibi. Elibi, Merck, Sharp & Dohme'de mide kanserine yol açan tümörleri yok etmeyi hedefleyen ilaç üzerine çalışıyor. Uzun yıllardır kanser araştırmalarında proje başkanı olarak görev alan Elibi, "Türkiye çok iyi bir beyin gücüne sahip. Ama devlet ve özel sektör işbirliğiyle uygun ortam yaratılması gerekiyor. Burada iyi eğitim alıp Türkiye'ye geri dönen çok bilim insanı var ama bilimsel açıdan biraz yavaş ilerliyoruz. İlerleme ancak devletin yasal, özel sektörün desteğiyle olabilir" dedi.

Hanife BAŞ

Kenan Şahin